

have meddelelse om beslutningen, som skal være skriftlig og begrundet.

Endelig skal personsagsudvalget efter anmodning fra stofmisbrugeren indbringe beslutningen om tilbageholdelsen for retten efter reglerne i retsplejelovens kapitel 43 a. Ligesom stofmisbrugeren både ved indgåelse af kontrakten og ved personsagsudvalgets beslutning om tilbageholdelsen orienteres om muligheden for at indbringe beslutningen for retten.

I dansk lovgivning er der ikke hjemmel for tvangsanbringelse og tvangsbehandling, som f.eks. i svensk lovgivning, for personer på grund af misbrug af rusmidler, men ud over tilbageholdelsesordningen i den foreliggende lov findes der en række muligheder for at lægge pres på stofmisbrugere om at acceptere behandling.

En ung under 18 år kan således efter *bistandslovens* § 35 anbringes uden for hjemmet uden samtykke fra den unge selv og forældremyndighedens indehaver, bl.a. på grund af misbrugsproblemer, kriminel adfærd og andre svære sociale vanskeligheder, hvis der er åbenbar risiko for, at den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade.

Efter *retsplejelovens* § 723 kan det som vilkår for tiltalefravald bl.a. fastsættes, at der iværksættes hjælpeforanstaltninger efter *bistandsloven*, herunder stofmisbrugsbehandling.

I forbindelse med en betinget dom kan retten efter *straffelovens* § 57 fastsætte vilkår, bl.a. om misbrugsbehandling. Tilsvarende vilkår kan fastsættes i forbindelse med prøveløsladelse efter *straffelovens* § 39, stk. 2.

Endelig kan stofmisbrugere, forudsat samtykke, efter *straffelovens* § 49, stk. 2, overføres til behandling i en behandlingsinstitution for stofmisbrug.

Ved folketingsbeslutning B 46 om iværksættelse af en forsøgsordning med behandling af kriminelle stofmisbrugere som alternativ til ubetinget frihedsstraf af 28. marts 1995 vedtog Folketinget, at der skulle iværksættes et 3-årigt forsøg med behandling af kriminelle stofmisbrugere. Forsøgsordningen begyndte 1. august 1995.

Forsøgsordningen gennemføres på grundlag af straffelovens regler om betingede domme. Forsøgsordningen omfatter herudover et mindre antal kriminelle stofmisbrugere, der efter en konkret vurdering kan overføres fra fængsel eller optages direkte uden forudgående afsoning til behandling i institution i medfør af straffelovens § 49, stk. 2.

Forsøgsordningen forudsættes alene at komme på tale som alternativ til en ubetinget straf af flere måneders fængsel, i almindelighed næppe under 6 måneder og over 1 år.

I henhold til folketingsbeslutningen er forsøgsordningen iværksat dels i Fyns Amtskommune og ved retterne i Fyns Amt, dels i Frederiksborg Amtskommune og ved retten i Helsingør.

På baggrund af en undersøgelse af forsøgsordningens anvendelse og forløb det første år overvejes det at udvide forsøgsordningen geografisk, således at alle retskredse og kommuner i Frederiksborg Amt deltager i forsøget, dvs. at ordningen udvides til også at omfatte retterne i Hørsholm, Hillerød, Helsingør og Frederikssund.

Vedrørende den foreliggende lov er der trods manglende konkret anvendelse af behandlingskontrakt med mulighed for tilbageholdelse truffet principiel beslutning i Ribe, Vestsjællands og Frederiksborg amtskommuner om, at man vil benytte lovens muligheder. I Ribe Amtskommune er beslutningen om anvendelsen begrænset til gravide stofmisbrugere. I Århus Amtskommune traf man i 1992 beslutning om, at loven for tiden ikke skulle anvendes i amtskommunen, men at der skulle være mulighed for tilbageholdelse i enkelttilfælde, hvis en sådan behandlingsmulighed etableres i andre amter.

Mens Frederiksborg Amtskommune først har truffet den principielle beslutning om at anvende loven i maj 1996, og ikke frem til nu har tilbudt stofmisbrugere behandlingskontrakt med mulighed for tilbageholdelse, har de andre nævnte amtskommuner, som i længere tid har haft den principielle beslutning, ikke fundet behov for konkret at bringe den i anvendelse.

I de øvrige amtskommuner, Københavns og Frederiksborg kommuner er indstillingen, bortset fra Nordjylland Amtskommune, at loven ikke bør videreføres.

Den gennemgående begrundelse herfor er, at amtskommunerne finder, at stofmisbrugsbehandling bør baseres på frivillighed, men der er også henvisning til ressourcemæssige årsager.

Det er regeringens opfattelse, at med den ændrede struktur på stofmisbrugsområdet, hvor visitationen og dermed ansvaret nu ligger mere entydigt i amtskommunerne og i visse større kommuner, som har fået delegeret ansvaret, vil det være hensigtsmæssigt at kunne lade tilbageholdelsesadgangen indgå som del af det samlede udbud af behandlingsmuligheder.

Der er således nu en tættere sammenhæng mellem visitationsproceduren med fastlæggelse af handleplan og den forudsatte fremgangsmåde ved anvendelse af behandlingskontrakt med tilbud om tilbageholdelse. Overvejelser om tilbud om denne mulighed for den enkelte stofmisbruger vil derfor mere naturligt kunne indgå i den samlede vurdering af det rette tilbud til den enkelte stofmisbruger, som ønsker behandling.